

УДК:633.63:631.531.12

Вирощування насіння буряків цукрових безвисадковим способом

В. А. Доронін*, В. В. Дрига, Ю. А. Кравченко

Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН, вул. Клінічна, 25, м. Київ, 03110, Україна,
*e-mail:doronin1955@ukr.net

Мета. Вивчення доцільності вирощування насіння буряків цукрових безвисадковим способом у незрошувальних умовах Лісостепу України. **Методи.** Лабораторний, вимірально-ваговий, математично-статистичний. **Результати.** Оскільки сівбу насінників проводили в незрошувальних умовах, то строки сівби корегувалися з врахуванням наявності опадів: до їх випадання або відразу після опадів. Фітосанітарний стан посіву перед зимівлею був задовільний: ураження рослин збудниками хвороб та пошкодження шкідниками відсутні, забур'яненість середня. Ефективність безвисадкового способу вирощування насіння залежить, головним чином, від збереженості рослин у період перезимівлі, що зумовлено як погодними умовами, так і станом розвитку рослин. Формування параметрів рослин буряків цукрових перед зимівлею характерних холодостійким рослинам у середньому за роки досліджень забезпечило

високу збереженість до весни безвисадкових насінників першого і другого строків сівби, яка становила, відповідно – ЧС компоненту 78,8 та 74,6%, багатонасінного запилювача – 74,0 та 72,3%, що цілком достатньо для отримання насіння. Висока збереженість насінників до весни та відповідний догляд за ними забезпечили в середньому за роки дослідження отримання якісного насіння зі схожістю 82% та доброякісністю понад 93,2%, яка залежала від року вегетації. У 2022 р. схожість насіння гібрида 'Константа' становила 85%, доброякісність 99,6%, а в 2023 р. схожість була вищою і становила 87%, доброякісність меншою – 96,0%, що дає можливість підготувати насіння для сівби зі схожістю не менше 93–96%. **Висновки.** За глобального потепління в умовах Правобережного Лісостепу в зоні нестійкого зволоження є перспектива вирощувати насіння цукрових буряків безвисадковим способом без зрошення, але є ризик отримання нерівномірних сходів за дефіциту вологи в період сівби та отримання сходів, щоб цього запобігти необхідно сівбу проводити з врахуванням можливих опадів.

Ключові слова: біометричні показники; густина рослин; перезимівля насінників; якість насіння; енергія проростання; схожість; маса 1000 насінин; спосіб вирощування; сівба.

Volodymyr Doronin
<http://orcid.org/0000-0001-9355-881X>
Viktoriia Druha
<http://orcid.org/0000.0001.8085.5313>
Yuliia Kravchenko
<http://orcid.org/0000.0001.7561.1023>